

Nr 69.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående rätt för vissa lärarinnor att såsom tjänstetid för uppflyttning i högre lönegrad få tillgodoräkna tjänstgöring vid viss enskild skola; given Stockholms slott den 27 januari 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Arthur Engberg.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 januari 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Engberg, anför:

I anledning av beslut vid extra kyrkostämma med Järfälla församling den 4 juli 1931 hemställde församlingen hos Kungl. Maj:t, att folkskol-lärarynnan Märta Kristina Nyström och småskollärarynnan Hanna Maria Kristina Nilson, vilka varit anställda vid den av J. och C. G. Bolinders mekaniska verkstads aktiebolag inrättade skolan vid Kallhäll i Järfälla skoldistrikt, måtte, räknat från och med den 1 juli 1931, då skolan övertagits av församlingen, förklarats såsom ordinarie lärarinnor i församlingens tjänst samt att de för uppflyttning i högre lönegrad måtte få tillgodoräkna sig sin tjänstgöring vid nämnda skola. Nilson, född den 18 augusti 1892, hade sedan den 1 september 1914 varit anställd vid ifrågavarande skola

och Nyström, född den 3 augusti 1903, hade varit anställd vid skolan sedan den 1 september 1925.

I ärendet hava yttranden avgivits av vederbörande folkskolinspektör, av domkapitlet i Uppsala, av skolöverstyrelsen samt av statskontoret.

Genom beslut den 27 november 1931 medgav Kungl. Maj:t, att ifrågasvarande lärarinnor finge, om de därtill lämnade sitt medgivande, utan iakttagande av den ordning, som föreskrevs i §§ 19—21 gällande folkskolestadga, inom Järfälla skoldistrikt förordnas, Nyström till ordinarie lärarinna vid folkskola och Nilson till ordinarie lärarinna vid småskola. Vidkommande ansökningen i vad den avsåge lönetursrätt för vederbörande lärarinnor förklarade sig Kungl. Maj:t vilja framdeles meddela beslut.

Sistnämnda fråga synes vara av natur att böra underställas riksdagen och jag vill därför i nu förevarande hänseende anföra följande.

Vederbörande *folkskolinspektör* tillstyrkte, med hänsyn till den nära släktskapen mellan Kallhälls enskilda folkskola och vanlig folkskola, att tjänstgöringen därstädes finge räknas lärarinnorna till godo för uppflyttning i högre lönegrad, möjligen med någon reducering, exempelvis med tre år, för den tid som kunde anses motsvara en första extra ordinarie eller vikarie anställning.

Uppsala domkapitel tillstyrkte i yttrande den 30 september 1931 framställningen i denna del i den utsträckning och på det sätt, folkskolinspektören föreslagit.

I yttrande den 23 oktober 1931 framhöll *skolöverstyrelsen*, att den enskilda skolan i Kallhäll, som varit anordnad enligt andra B-formen i undervisningsplanen för rikets folkskolor, varit underkastad inspektion av vederbörande folkskolinspektör samt i övrigt varit underställd skolrådet, som även utfärdat tjänstgöringsbetyg för lärarna. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 31 januari 1913 blev folkskollärartjänsten vid skolan förenad med pensionsrätt i folkskollärarnas pensionsinrättning och den 21 september 1917 medgav Kungl. Maj:t lärarinnan vid Kallhälls småskola rätt till inträde i småskollärarnas m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt. Delaktigheten i pensionsinrättningarna skulle räknas retroaktivt, för folkskollärarinnan från september 1909 och för småskollärarinnan från och med höstterminen 1914. Avlöning till lärarinnorna och i förekommande fall även ålders- och dyrtidstillägg samt alla övriga omkostnader för skolan hade helt bestritts av bolaget, som dock icke härför åtnjutit minskning i skatterna till skolväsendet i övrigt. Statsbidrag till lärarinnornas avlöning hade icke sökts eller erhållits. Såväl stat som kommun hade sålunda dittills varit befriade från utgifter för skolväsendet, i vad anginge Kallhälls skolområde. Då skolan motsvarat en eljest erforderlig av skoldistriktet upprättad folkskola, talade starka skäl för att de vid skolan anställda lärarinnorna finge utan minskade avlöningsförmåner behålla sina tjänster. En sådan princip hade alltid tillämpats, då en folk- eller småskola av någon anledning övergått från ett skoldistrikt till ett annat liksom även i regel då en kommunal läroanstalt övergått till statlig.

Skolöverstyrelsen hemställde, att framställningen, därest formella skäl ej detta hindrade, måtte av Kungl. Maj:t i dess helhet bifallas. Borde emellertid lönetursfrågan föreläggas riksdagen, vore det för skoldistriktet av be-

tydelse, om Kungl. Maj:t utan att avvakta riksdagens beslut i denna del kunde till avgörande upptaga frågan om lärarinnornas ordinarie anställning inom distriktet, vilken senare fråga icke torde vara beroende av särskilt beslut av riksdagen.

Statskontoret yttrade sig i ärendet den 3 november 1931. Statskontoret förklarade sig icke hava något att erinra mot att lärarinnan Nilson erhöle rätt att vid övergång till ordinarie tjänst inom skoldistriktet tillgodoräkna tjänstgöringen vid skolan i Kallhäll, dock med avdrag av en tid av tre år. Prövningen av frågan om lönetursrätt för lärarinnan Nyström, vilken för det dåvarande vore på grund av sjukdom oförmögen till arbete, borde anstå, till dess det visat sig, om hon kunde erhålla ordinarie anställning.

Departement-
schefen.

Enligt vad i ärendet upplysts hava ifrågavarande lärarinnor från och med den 1 juli 1932 anställts såsom ordinarie lärare inom Järfälla skoldistrikt. Med hänsyn härtill och då billigheten synes fordra, att båda i löneturshänseende få räkna sig till godo sin föregående tjänstgöring vid Kallhälls enskilda skola, vill jag tillstyrka ansökningen i denna del, dock med avdrag, såsom av flertalet av de hörda myndigheterna föreslagits, av en tid av tre år.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

medgiva, att ordinarie folkskollärarinnan Märta Kristina Nyström och ordinarie småskollärarinnan Hanna Maria Kristina Nilson må såsom tjänstetid för uppflyttning i högre lönegrad tillgodoräkna den tid utöver tre år, varunder de tjänstgjort vid den av Bolinders mekaniska verkstads aktiebolag upprätthållna skolan i Kallhäll.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen lämnar Hans Maj:t Konungen bifall och förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

I. A. Hedenlund.